

שמו"א יד:לו-מה - פרשת או"ח - וגורלו של יונתן

רלב"ג שמואל א יד

ולקח ממנו יונתן כי לא שמע השבועה ועם זה נחשב לו לעון כמו שיראה אחר זה אם מפני שלא חקר בזה קודם כי כבר היה רואה שאין משיג ידו אל פיו מהעם וזה לא היה נכון להיות אם לא בסבת נדר והסכמה ביניהם אם מפני שגנה אביו על ההשבעה הזאת כאמרו עכר אבי את הארץ וחשב שאם אכל העם משלל אויביו היו מתחזקים יותר ותרב מפני זה המכה בפלשתים

רד"ק שמואל א פרק יד

ויש לשאול אחרי ששגג בזה יהונתן והכתוב מעי' עליו ויונתן לא שמע בהשביע אביו א"כ למה לא נענה שאול באורים ותומים, פירש הגאון רב סעדיה ז"ל בעבור הראוי לעם כי שוגג היה כי היו אומרים משוא פנים יש בדבר כי בן המלך עבר על החרם ולא נענש ואילו היה אחר היה נענש וכל העם לא היו יודעים כי לא היה שם יונתן בשעת השבועה וכאשר לא נענה שאול באורים ותומים הוצרכו להפיל גורלו /גורלות/ על מי היה החטא ונפל על יהונתן וחקרו ודרשו ומצאו כי לא היה שם בשעת השבועה טענו כל העם עליו כי שוגג היה ואין עליו משפט מות...

הקבלות	יפתח - שופטים פי"א	שאל - שמו"א פי"ד
שבועת מנהיג (מחשש תבוסה במלחמה)	(ל) וַיִּדְרֹךְ יִפְתָּח נֹדֶר לִיקְנוֹק וַיֹּאמֶר אִם נָתַן תִּתֵּן אֶת בְּנֵי עִמּוֹן בְּיָדִי: (לא) וְהִיָּה הַיּוֹצֵא אֲשֶׁר יֵצֵא מִדְּלֹתַי בֵּיתִי לִקְרָאתִי בְּשׁוּבִי בְּשָׁלוֹם מִבְּנֵי עִמּוֹן וְהִיָּה לִיקְנוֹק וְהַעֲלִיתָהוּ עוֹלָה:	(כד) וַאִישׁ יִשְׂרָאֵל נִגְשׁ בַּיּוֹם הַהוּא וַיֵּאָל שְׁאוּל אֶת הָעָם לֵאמֹר אֲרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יֹאכַל לֶחֶם עַד הָעֶרֶב וְנִקְמְתִי מֵאִיבֵי וְלֹא טַעַם כֹּל הָעָם לֶחֶם: ט
ילוד ביתו של המנהיג עובר על שבועתו	(לד) וַיָּבֵא יִפְתָּח הַמְצִפָּה אֶל בֵּיתוֹ וְהִנֵּה בָתּוֹ יֹצֵאת לִקְרָאתוֹ בְּתַפִּים וּבְמַחְלוֹת	(כז) וַיּוֹנְתָן לֹא שָׁמַע בְּהַשְׁבִּיעַ אָבִיו אֶת הָעָם וַיִּשְׁלַח אֶת קִצֵּה הַמַּטָּה אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַיִּטְבַּל אוֹתָהּ בַּיַּעֲרַת הַדְּבָשׁ וַיִּשָּׁב דָּדוֹ אֶל פִּיו...
מנהיג גוזר עליו משפט מוות	(לה) וַיְהִי כִרְאוֹתוֹ אוֹתָהּ וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו וַיֹּאמֶר אֲהֵה בְּתֵי הַכְּרַע הַכְּרַעַתְנִי וְאֶת הַיִּית בַּעֲכָרִי וְאֲנֹכִי פְצִיתִי כִּי אֵל יִקְנוֹק וְלֹא אוֹכַל לְשׁוּב:	(מד) וַיֹּאמֶר שְׁאוּל כֹּה יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסֵף כִּי מוֹת תָּמוּת יוֹנְתָן:
הילד מקבל על עצמו את דינו	(לו) וַתֹּאמֶר אֱלִיּוֹ אָבִי פְצִיתָה אֶת פִּידִי אֶל יִקְנוֹק עֲשֵׂה לִי כַּאֲשֶׁר יֵצֵא מִפִּידִי אַחֲרַי אֲשֶׁר עֲשֵׂה לָךְ יִקְנוֹק נִקְמוֹת מֵאִיבֵיד מִבְּנֵי עִמּוֹן	(מג) וַיֹּאמֶר שְׁאוּל אֵל יוֹנְתָן הַגִּידָה לִּי מָה עֲשִׂיתָה וַיַּגִּד לוֹ יוֹנְתָן וַיֹּאמֶר טַעַם טַעַמְתִּי בְּקִצֵּה הַמַּטָּה אֲשֶׁר בְּיָדִי מֵעַט דְּבַשׁ הִנְנִי אָמוּת:
לשון "ע.כ.ר"	וַיֹּאמֶר אֲהֵה בְּתֵי הַכְּרַע הַכְּרַעַתְנִי וְאֶת הַיִּית בַּעֲכָרִי	(כט) וַיֹּאמֶר יוֹנְתָן עֲכָר אָבִי אֶת הָאָרֶץ רְאוּ נָא כִּי אָרוּ עֵינַי כִּי טַעַמְתִּי מֵעַט דְּבַשׁ הִזָּה:

העם מציל את יונתן

שמואל א יא	שמואל א יד
(יב) וַיֹּאמֶר הָעָם אֵל שְׁמוּאֵל מִי הָאִמֵּר שְׁאוּל יִמְלֹךְ עָלֵינוּ תָּנוּ הָאֲנָשִׁים וְנִמְיָתָם: (יג) וַיֹּאמֶר שְׁאוּל לֹא יוֹמֵת אִישׁ בַּיּוֹם הַזֶּה כִּי הַיּוֹם עֲשֵׂה יִקְנוֹק תִּשְׁוֶעָה בְּיִשְׂרָאֵל:	(מה) וַיֹּאמֶר הָעָם אֵל שְׁאוּל הַיּוֹנְתָן יָמוּת אֲשֶׁר עֲשֵׂה הַיְּשׁוּעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל חֲלִילָה חִי יִקְנוֹק אִם יִפֹּל מִשְׁעַרְתֵּךְ רֹאשׁוֹ אֲרָצָה כִּי עִם אֱלֹהִים עֲשֵׂה הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפְדּוּ הָעָם אֶת יוֹנְתָן וְלֹא מָת: ט